

No.W12.10.0185/III

's-Gravenhage, 28 mei 2010

Bij Kabinetsmissive van 19 mei 2010, no.10.001372, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet houdende wijziging van de Algemene Ouderdomswet teneinde een korting te kunnen toepassen op de toeslag voor de echtgenoot die jonger is dan 65 jaar, met memorie van toelichting.

Het voorstel strekt tot een generieke korting op de partnertoeslag in de Algemene Ouderdomswet (AOW) met 8% vanaf 2011. Om de laagste inkomens te ontzien wordt de korting niet toegepast ingeval het gezamenlijke inkomen van de AOW-gerechtigde en de jongere partner minder dan 110% van het wettelijke minimumloon (WML) bedraagt.

De Raad van State onderschrijft de strekking van het wetsvoorstel, maar maakt een opmerking met betrekking tot het achterwege laten van de korting bij een laag gezamenlijk inkomen. Hij is van oordeel dat in verband daarmee aanpassing van het voorstel wenselijk is.

De Raad heeft in zijn advies over de verhoging van de AOW-leeftijd gewezen op het karakter van de AOW:

"De AOW wordt gekenmerkt door voorspelbaarheid en eenvoud van uitvoering. Voorspelbaarheid was en is een basiskarakter van de AOW: een basispensioenregeling voor iedere ingezetene, ongeacht zijn status, inkomen en arbeidsverleden.¹ Het stelsel van de AOW als volksverzekering, gevoegd bij de eis van 50 jaar ingezetenschap als de - enige - voorwaarde voor een volledige AOW-uitkering, maakte de AOW daarenboven in zijn opzet van meet af aan eenvoudig in zijn uitvoering. Dat is zij gebleven: ongeacht alle hiervoor genoemde veranderingen, is het stelsel in de afgelopen 50 jaar ongewijzigd gehandhaafd."

De partnertoeslag kan worden beschouwd als een (beperkte) inbreuk op de systematiek van de AOW: bij de partnertoeslag is in zoverre sprake van inkomensafhankelijkheid, dat de toeslag wordt verminderd met het inkomen van de jongere partner. Dit geschiedt met evenredigheid: de toeslag wordt één op één verminderd met de hoogte van de inkomsten van de jongere partner. Een en ander heeft geen gevolgen voor de AOW-uitkering van de AOW-gerechtigde zelf en het overige inkomen van de AOW-gerechtigde speelt hierbij geen enkele rol. De voorgestelde maatregel waarbij de korting op de toeslag achterwege wordt gelaten gaat verder. Er is geen evenredig verband tussen het inkomen en het al dan niet achterwege laten van de korting. Er wordt getoetst aan het gezinsinkomen, en dus ook aan dat van de AOW-gerechtigde zelf. Een van de oogmerken van het achterwege laten van de korting is het voorkomen van een beroep op de bijstand. Met het voorstel wordt echter, door de afhankelijkheid van het gezinsinkomen, een bijstandselement in het stelsel van de AOW geïntroduceerd. De Wet werk en bijstand zelf biedt hiervoor reeds een (aanvullend) kader, hetgeen de vraag oproept naar de noodzaak om een en

¹ De volledige AOW-uitkering vereist ingezetenschap van 50 jaar. De hoogte van de uitkering wordt verminderd overeenkomstig de periode waarin betrokkene – als gevolg van emigratie of immigratie - niet heeft voldaan aan de eis van het ingezetenschap. Dat doet echter aan de voorspelbaarheid als zodanig niet af.

ander in het kader van de AOW te regelen. De Raad adviseert in de toelichting in te gaan op de wenselijkheid van het hiervoor bedoelde mogelijke effect en het voorstel op dit punt zo nodig aan te passen.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State,